

ACC. N:R M. 13586 : 1-3.

Landskap: Skåne Upptecknare: Siv Winelius
Härad: Bjäre Berättare: Ola Nilsson
Socken: Grevie Berättarens yrke: f.d. lantbrukare
Uppteckningsår: 1954 Född år 1853 i Salomonshög

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

(s. 1-3)

När den nya tiden kom till bygden. (L.U.F. 73) s. 1-3.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13586: /.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

I min tidiga barndom hade vi träplog, träårder och "träpinnaharv". Vi fick järnplog på 1860-talet.

Vi var de första i Salomonshög, som började med maskiner. Slåttermaskinen kom 1899. Den köpte jag av en diversehandlare i V. Karup. Han brukade skriva efter maskiner. Självavläggaren kom i början av 1900-talet och självbindare köpte min son omkring 1914. I Salomonshög kom ångtrösken också ungefär vid den tiden. Till att börja med var det bara tre om den. De for omkring och tröskade i bygden.

På 1850-talet började märglingen i Salomonshög. Vi var med de förste som märglade. Gödslingen var det dåligt med förr, för det var få kreatur. Men man hämtade tång vid stranden och körde på. Vi tog var vi ville och kunde. De som hade vänt upp tång, hade säkrat sitt. Det fick man inte ta utav.

I min barndom gick lövängen fram till huset. Nu är allt detta uppodlat. Man höll så många kreatur, som man hade ängshö till. Det var det enda foder de fick. Som pojke gick jag många gånger till Hälsingborg och sålde smör och kreatur. Danskar kom över och köpte. Då jag övertagit gården, körde min hustru på 1880-talet en gång i veckan till Höganäs och sålde smör. På mindre ställen sålde de till handelsboden. Det tog slut omkring 1894, då andelsmejeriet i V. Karup kom till. Det var gemensamt med det för Hov. Det första enskilda mejeriet här i trakten var på en gård i Drängstorp på 1880-talet. Där kärnade de med hästvandring som drogs av en oxe och en ko.

Svin såldes på 1870-talet för 28 öre per lot levande vikt.

ACC. N:R M.13586:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

I min barndom hade vi bara öppna diken. Men i slutet på 1860-talet samlade vi sten och lade i groparna. Sedan täcktes de med jord. Det var den första täckdikningen.

Förr var det mer havre och råg. Vete började odlas här för omkring 20 år sedan. Omkring 1900 började vi med foderbetor. Tidigare odlades "bofällor" men bara 4-5 år. Blasten gav dålig smak åt mjölken. Sockerbetorna kom för omkring 20 år sedan. Innan trodde man inte att de skulle gå här.

Förr tog man mycket torv på åsen. Man grävde torvgravar. I botten var svart "dyng". Innan torvkärrorna började för omkring 50 år sedan, trampades och ältades "dyngen" i gropen. Torvkärran var en stor förbättring. Den såg ut som en stor liggande tunna på två hjul och hade knivar, som bearbetade massan, sedan man hållt på vatten. Den breddes ut i ett jämnt lager på gräsplättar mellan ljungtuvorna. Sedan tog man en "rissetake" och skar den i fyrkanter. Så fick de torka omkring en vecka eller mer beroende på vädret, då de vändes. En del ställde dem sedan på kant en tid, men andra började "röglingen" genast. Man lade ut 6-8 stycken i fyrkant, så det blev ett hål i mitten. Sedan byggde man vidare uppåt, men så att "röglingen" blev allt smalare. Det var viktigt med hålet i mitten, så att luften kom till. Den som kunde bygga de högsta "röglingarna", som förblev stående, var bäst. Detta arbete gjordes om våren. Innan höet höstades togs torven in, om väderleken var tjänlig. Torvberedningen här slutade för omkring 10 år sedan.

Förr odlades här mycket lin. Det vävdes bl.a. band till förkläden och strumpeband. Gamla kvinnor brukade gå omkring och sälja till folk i trakten och

ACC. N:R M. 13586:3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

på marknader.

Från min tidiga barndom minns jag brännvinsbränningen. När det sedan blev förbjudet att bränna hemma, köpte far brännvin i V.Karups gästgivaregård. Det kostade då 9 daler kannan. En kanna var 3 liter och 1 daler var 17 öre.

I min barndom betalade man träskomakaren 3-4 skilling för ett par träskor.

Jag minns att under det svåra nödåret 1868, var det sådan torka att det inte regnade från det vi sått, till det vi inhöstat. Många hade inget att äta och de drog i flockar med barnen och tiggde ända ner till Kullatrakten.

=====